

Sygn. akt II CSK 534/12

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lutego 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z powództwa S. S.

przeciwko M. O.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 13 lutego 2013 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 10 maja 2012 r.,

**odrzuca skargę kasacyjną w części dotyczącej pkt I, II - 2 i IV
zaskarżonego wyroku, a w pozostałym zakresie odmawia
przyjęcia skargi do rozpoznania.**

Uzasadnienie

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Pełnomocnik pozwanego M. O. w skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 10 maja 2012 r. wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania oparł na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 3 k.p.c. Szczegółowa analiza uzasadnienia wniosku nie pozwala na stwierdzenie, że powołane przesłanki zostały wykazane.

Nie ma racji skarżący wskazując, że w sprawie zachodzi nieważność postępowania (art. 379 pkt 5 k.p.c.) i opierając to twierdzenie na błędnym założeniu, że powoda S. S. łączyło z niewystępującym w sprawie K. S. współuczestnictwo konieczne. W orzecznictwie i nauce prawa przyjmuje się, że współuczestnictwo konieczne może powstać, gdy z przepisu ustawy lub z istoty spornego stosunku prawnego wynika, że w charakterze strony musi występować kilka osób. Współuczestnictwo konieczne powstaje zatem wtedy, gdy sytuacja prawna kilku osób jest jednakowa w stosunku do treści żądania powództwa, a przepis szczególny nie udziela samodzielnej legitymacji procesowej każdej z tych osób lub niektórej z nich (zob. wyrok SN z dnia 14 lipca 1999 r., II CKN 395/98, nie publ.). Taka sytuacja nie wystąpiła w sprawie zakończonej zaskarżonym wyrokiem, w której powód dochodził przecież roszczenia odszkodowawczego związanego z nienależytym wykonaniem przez pozwanego zawartej z nim umowy. Zauważyć

jednak wypada, że nawet w przypadku współuczestnictwa koniecznego i wydania przez sąd orzeczenia merytorycznego z pominięciem kwestii niepełnej legitymacji łącznej można mówić w konkretnych sytuacjach o naruszeniu prawa materialnego, bądź prawa procesowego, nie zaś o nieważności postępowania z powodu pozbawienia strony możliwości obrony jej praw (por. uchwała SN z dnia 17 marca 1993 r., III CZP 71/93, nie publ.). Już tylko na marginesie, przypomnieć należy, że zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, na nieważność postępowania z powodu pozbawienia strony możliwości obrony jej praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.), może powoływać się tylko ta strona, której prawo do obrony zostało naruszone (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 7 grudnia 2011 r., II CSK 638/10, nie publ.). Jednocześnie art. 379 pkt 5 k.p.c. nie dotyczy podmiotu, który nie uzyskał statusu strony, choć powinien, bo postępowanie dotyczyło go bezpośrednio (wyrok SN z dnia 3 czerwca 2011 r., III CSK 285/10, nie publ.). Jako że w zarzutach skargi kasacyjnej skarżący, jak się wydaje, zarzuca Sądowi Apelacyjnemu pominięcie nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji przypomnieć ponadto należy, że kontrola dokonywana przez Sąd Najwyższy obejmuje zasadniczo jedynie postępowanie przed sądem drugiej instancji. Kontrola ważności postępowania przed sądem pierwszej instancji jest możliwa, gdy skarżący w ramach drugiej podstawy kasacyjnej (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.) zarzuci sądowi drugiej instancji naruszenie art. 386 § 2 k.p.c. przez nieuwzględnienie nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji (por. wyrok SN z dnia 21 listopada 1997 r., I CKN 825/97, OSNC 1998, nr 5, poz. 81). Zarzutu naruszenia art. 386 § 2 k.p.c. w skardze brak.

Skarżący nie wykazał również, że zachodzi potrzeba wykładni art. 637 § 1 i 2 k.c. Odwołanie się do przesłanki opisanej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (zob. m. in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, nie publ.). Kwestią przedstawioną przez skarżącego Sąd Najwyższy zajmował się w wyroku z dnia 3 października 2000 r., I CKN 301/00 (OSNC 2001, nr 4, poz. 58), w którego uzasadnieniu wyjaśnił, że jeżeli roboty budowlane zostały wykonane wadliwie,

inwestor może realizować uprawnienia wynikające z rękojmi (art. 637 w związku z art. 656 k.c.) lub roszczenia odszkodowawcze na zasadach ogólnych (art. 471 k.c.) według swego wyboru. Jednocześnie bezpodstawnie skarżący twierdzi w skardze, że powód realizował swoje uprawnienia w ramach rękojmi, już bowiem w pozwie (k. 5) wskazał on art. 471 k.c. jako podstawę dochodzonych przez siebie roszczeń.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Skarga kasacyjna, w zakresie obejmującym pkt I, II. 2 i IV wyroku Sądu Apelacyjnego, podlegała odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. jako niedopuszczalna.